

zaja. Brez slovenskega poslanca grofa Hohenwarta bi se koalicija nikdar sklenila ne bila, in prepričani smo, da bi grof Hohenwart se ne bil upal storiti tega osodnega koraka, ako bi se bili upri drugi slovenski poslanci, kakor jeden mož. Z volino reformo bi se takoj živila ugodnejša tla za rešitev narodnega uprašanja v vsej svoji celoti. Ne bilo bi se nam potem boriti za vsako malenkost. Če se nam bode treba še vedno hudo boriti za slovenske šole v Trstu, Gorici in na Koroškem, če so paralele v Celju še v negotovosti, je to nemajhna zasluga gospodov prof. Šukljeja in tovarishev, — in s svojim govorom na shodu v Metliki nas ni prepričal, da temu ni takó.

Odkritje spominske plošče

dr. Fr. v. Močnik v Cerknu 18. avg.

Dne 17. avg. zjutraj ob 7. uri zbrala se je v Gorici deputacija šestega glavnega zabora „Zaveze slov. učit. društva“, da se odpolje proti oddaljenemu Cerknu, da tam odkrije spominsko ploščo slovešemu solniku in matematiku dr. Močniku. Po nobi že je blagodenjed dež napojil suho zemljo, zjutraj pa je kazalo, da bude slabo vreme, katero nikogar ne vabi na daljino pot. To je bilo tudi uzrok, da se je stěvilo deputacije skrilo celo na deset oseb. Malo nas je bilo sicer, a kakor pravi Hrval, bili smo ljudje, kajti bilo je 6 možnih in 4 ženske društvenice „Zaveze“, katerim se je pridružila še jedna učitelj, soprga.

Konaj smo zapustili Gorico, že je pričelo počasi deževati. V Kanalu, kjer nas je pozdravljala slovenska trobojnica, pa se je vila velika ploha. Pri sv. Luciji, kjer je trehalo okrepiti se, pridružil se je deputacijski gosp. c. kr. okr. š. nadzornik Dominik.

Ker je cesta od sv. Lucije dalje zelozka, trehalo je menjati ne le upehane konje, ampak celo voz.

Kakor je bila vožnja do sv. Lucije hitra, tako je bila od tu dalje počasna, kajti „svare“ nas ni se dal motiti v svojem „počasi“ niti z veselimi petjem, niti z vstrajnim deževanjem tako, da se je deputacija približevala Cerknu še le po 9. uri zvečer.

Zaslišimo pokanje topičev. Cerkno se nam prikaže izza zelenega dreva vse razsvetljeno. Kdo vé, ne bi li to spravilo našega „svare“ iz enakomernega taka? V odgovor na to uprašanje stopili smo z voza ter se približali že dolgo časa pričakujocih nas Cerkjanom. Dà, predolgo so nas čakali; ali krivni bil temu nikdo drugi kot naš „svare“ — njemu pa velja oprostiti.

* * *

Vso utrujeno deputacijo pozdravljajo imenom staršinstva g. župan Tušar. Zahvaljuje mu podpredsednik „Zaveze“ g. ravnatelj Lapanje. Podatki bratske roke vrli duhovščini, koraka deputacija skozi slavočki z napisom: „Pozdravljeni nam gosti v bobite, ki danes Močnikov spomin slavite! Temno pot čarobno razsvetljujejo baklje, krasna gorska vas je vsa v zastavah, vsa razsvetljena.“

V lepih, okrašenih prostorih (Petrina Jurman, predsednika Čitalnice) smo se pobližje seznanili z vrlnimi Cerkjanji, okreplili se malo ter se podali k potrebnemu počitku. —

Dne 18. avgusta bil je lep dan. Lepo vreme je počastilo slavitev dvoje slavnosti. Ob 9. uri napomnila se je prenovljena župna cerkev s praznično opravljenimi verniki, kateri so se zbrali, da se udeleže slovesne sv. maše v proslavo rojstvenega dneva Njeg. Vel. Franca Jožefa I. in odkritja spominske plošče slavnemu rojaku svojemu.

Pred cerkvijo na trgu ustavila se je zbrana množica naroda. Solsko mladino z zastavo vodi č. g. kaplan Šmid. (Kje so bili domači učitelji? Ur.) Cesarski svetovalec g. Fr. Vodopivec govorí prav obširno o slovečem rojaku Močniku ter priopoveduje mnogo zanimivega iz njegovega življenja: spremila ga iz rojstvene hiše v solo v Idrijo in Gorico, predstavi nam ga kot vrlega, pridrige in pobožnega mladeniča, delavnega moža, slovečega solnika in učenjaka, katerega ime je znano ljudsko-solskim učencem ravno tako, kakor učenjakom vse Evropo. Ni čudo tedaj, ako je bil prišel njegove slave glas celo pred prestol Njeg. Vel. cesarja, kateri ga je odlikoval z visokim redom.

Po zvršenem govoru pomaknilo se je občinstvo k roj. hiši Močnikovi, kjer je stal lep slavolok z nadpisom: „Za sluge vene“. Podpredsednik „Zaveze“ g. Lapanje odkrije spominsko ploščo, izdelek našega rojaka g. Biležnika iz Gorice, z napisom: „V tej hiši se je porobil 1. okt. 1814. dr. Fr. Močnik, vitez Fr.-Jožefovega reda in železne krone, sloveči matematik.“ — „Postavila Zaveza slov. učiteljskih društev“ 18. avg. 1894.“ —

Po odkritju se je zapela cesarska pesem in deputacija se je razšla po prijaznem „planinskem raju“.

* * *

O poldne se je zbrala velika družba k skupnemu obedu pri g. Finkarju. Zastopane so bile razne korporacije in stanovi kakor pri odkritju, tako tudi pri obedu. Poleg do-

mačega preč. g. dekanu Marovca in kaplana počastila nas je bližnja duhovščina, g. sodnik, polnostevilno zbrano staršinstvo, ter društvi „Čitalnica“ s pevskim zborom in „Posojilnica“. Ne smem pozabiti tudi gosp. prof. Šantela iz Gorice, kateri se je udeležil slovesnosti z družino svojo. Da se je razvila v taki družbi živahná zabava, da so se razvezali jeziki ter dali duška polnemu sreu, kdo bi dvomil?

Prvi se oglaši g. nadzornik Dominiko z napitnico na presv. cesarja in tej in vsakej drugi napitnici je sledila pesem za pesmijo vživljenja, izvezbanih čitalničnih pevcev.

Cd deputacije so se oglašali gg. Lapajne, Fr. Vodopivec, Medvešček, ter govorili in napijali vrlo častiti duhovščini, slogi med raznimi stanovi, delavnimi „Čitalnici“ in „Posojilnici“, pevskemu zboru, nadpolni slovenski mladini itd.

Odgovarjali so od domačincev gg. kaplan Šmid, sodnik plem. Lindemann in veleposilstnik Slavko Ravnikar, predsednik kranjski svet in „Posojilnici“. Na napitnico g. Ravnikarja, kateri se je spomnil slovenske mladine v Gorici, nabiale so gospice učiteljice za „Slogine“ zavode v Gorici vsoto 16 gl. 20 kr. (Odljena hvala darovalcem in nabirkam! Ur.)

* * *

Kazalec na uri se v veseli družbi vrlih narodnjakov, zavednih češmarjev črkljanskih in ustavil, ampak prehodi precejsnji del kroga. Deputacija bi bila v res „planinskem raju“ skoraj pozabila na dolgo pot, katera jo čaka. Ko prebere g. svetovalec Fr. Vodopivec pozdrav, dosel ob gosp. dež. sol. nadzornika Ant. vit. Klodiča, poslovci smo se od prijaznih, za vse dobro vnetih Cerkjanov in izrecili se zopet v področje našega počasnega „svare“ ter se povrnili.

Kakor je potovanje v Cerkno zadrževal dež, tako je pospeševalo prijetno vrtnitev lepo vreme in tudi naš „svare“, katerega se menda domače jasli vendar le spravile k hitrejši vožnji. Prijetni spomini na Cerkno in njega prebivalcev so nam tako lajsali dolgo vožnjo, da smo, ne vede kako hitro je minol čas, v Gorici izrecili trudne ude vsehki postelji.

Vrlih Cerkjanom pa kljemo iz vsega sreca: Bog Vam povrni! Slovečemu Močniku pa postavite spomenik tak, da vsak mu skuša biti — jednak!

Dopisi.

Iz Kobarida. — Naši „Čitalnici“ so že večkrat izrekovali smrt in nekateri so že odločeno trdili, da vsi homeopati ji ne bodo mogli več pomagati; in kar jo je moglo najhujje zaboleti je to, da so že pred smrtnjo vadljali za njenom sunku. Res je sicer, da je večasih nekolikoboleha in se ji nekatere rane niso hotele dolgo popolnoma zacetli; a mi, ki smo jo imeli priliko večkrat opazovati in smo njenomebolezen natančno poznali, vedeli suo dobro, da te rane niso smrtne rane in da zaradi teh, ako hujših ne dobi, se ne vleže še v hladni grob. In naše upanje nas ni varalo, kajti 12 t. m. je zopet ponosno dvigala svojo sicer že precej slabo in ranjeno, a zato tem bolj častiljivo zastavo. Kedor je imel priliko, videl jo ta dan, ter hoče vestno in nepristransko soditi, gotovo pripozna, da je sicer v resnici nekoliko bleda in snuba, a vendar še precej krepka in zdrava in smrtnega kalu nikakor še nima v sebi. Upamo pa, da zadobi polagoma tudi prejsnjo barvo in mast, ako je ne bodo njeni udje preveč zanemarjali in ji ne premisljeno zdravja spodbavali. K temu je že nekoliko pripomogla zadnjatačalnica beseda. Lepa je bila letosnja beseda in v vso gotovostjo lahko trdim, morda najlepša, kar jih je do sedaj priredila kobariska Čitalnica, kajti tako raznovrsten in izbran spored ni bil še nikdar in tudi toliko občinstva se ni še nikoli udeležilo. V prvi vrsti naj izrečem zahvalo sosednjem Tolmincem za mnogobrojno udeležbo. Spodbilo bi se, da bi se tudi Kobarideci kedaj spomnili, saj tudi v Tolminu prirejajo večkrat „Besede“.

Da se je pa obširen program tako dobrog in v splošno zadovoljnost izvršil, zahvaliti se imamo mnogo g. H. Volariča, kateri je prišel naša, ne oziraje se na trud in stroške, celo iz Devina, da je vadi in vodil petje in v splošnom se mnogo trudil za veselico; dalje v godbi zelo nadarjenemu g. E. Šircu, kateri se je večkrat potrudil k vajam v Kobaridu in sodeloval pri veselicu. Srčna hyala tedaj obema! Obžalovati moram le, da društveno življenje po besedi ni bilo tako zivahno in prijetno, kakor bi lahko bilo in temu je glavni uzrok obligatni ples.

Spominjam se, da so bile v Kobaridu že večkrat besede brez plesa in takrat je bila prosta zabava tako živahná in kratkočasna, da ni plesa gotovo nikdo pogrešal. Ta dokazuje, da bi se dalo tudi brez njega lahko izhajati in Čitalnica bi radi tega prav nič ne trpela.

Prav ta veselica nam dokazuje, da je v Kobaridu še vedno dovolj dobrih in delavnih mož, samo združiti jih je treba. Dokazala nam je tudi, da Kobarid v narodnem oziru ni še najslabši trg na Goriskem, kakor se mu je v nekem listu po krivici očitalo. Dokler bo naša Čitalnica prirejala besede s takim vspchom, kakor letos, ni se nam batiti za njen obstanek, in Čitalnica, ki je zidana na temeljne kamene: Gregorec — Jekše —

Gruntar ne more in ne sme propasti, ker to bi ostal neizbrisljiv madež za kobariski trg in omadeževali bi s tem ne le sami sebe, ampak tudi častna imena njenih ustanovnikov. A tega se nam ni batiti! Res je sicer, da ima naša Čitalnica za Kobarid premalo, veliko premalo udov in da mnogo razumnikov še vedno poglavljamo v njenem imenu, a trdno sem prepričen, da to napako popravi sedaj, ko se boste petindvajsetletnica njenega rojstva, ko bo treba njenim sestavnim ustanovnikom predložiti način o petindvajsetletnem hibrujanju in pokazati, da talenti, kateri so nam poklonili, nismo zakopali, da same, katero so oni vsejali, je obrodilo že mnogotrenutno sad. Vsi brez razloga zbiramo se pod njenou zastavo, saj srednja pot, po kateri bomo skupno lahko hodili in delovali, se da dobiti v pregovor prav, da srednja pot je najboljša pot. S tem se bolj jasno in očitno dokazemo, da Kobarid v narodnem oziru ni najslabši trg na Goriskem in s tem pokazemo tudi, da smo vredni častnih imen njenih ustanovnikov. In ako se to zgodi, potem smemo z mirmen srečem pričakovati tistega veselega dneva, ko naša Čitalnica z mladostnim obličjem, krepka in zdrava pozdravi na Čitalnici odru po petindvajsetih letih zopet svoje častne ustanovnike.

Iz Ljubljane, 23. avgusta. Danes mi je omemlj, da se je tudi kranjski deželni odbor izrekel proti slovenskim učenim napisom.

Ko smo to slišali, smo se pač spomnili Prešernovega stihu: „Kaj pa je tebe treba bilo? Čudimo se ne, da se je osokoli narodni č. deželni odbor do tega važnega koraka. Mi že dolgo vemo, da glavno besedo ima v deželnom odboru Schafferjev Dolfi, od kar je umrl deželni glavar dr. Poklukar. V Ljubljani je javna tajnost, da sedanj deželni glavar se ima gospod Schwenglin in nekaterim drugim liberalnim Nemcem zahvaliti, da je prišel na to mesto. In sedaj iz hvaločnosti pri vsaki priliki podpira nemščino. Dr. Papez je pa prišel v deželni odbor s ponovojo nemških glasov in zato tudi ne more se Nemcem po robu postavljati.

Ta sklep deželnega odpora je javno pokazal, da v deželnom odboru odločujejo Nemci, kakor smo že večkrat videli v deželnom zboru. V kranjski deželni upravi imata sedaj glavno besedo dr. Adolf Schaffer in pa gorenjska ekselečna baron Schwengel. Zares, upravati se moramo, če je bilo vredno toliko naparov, da je narodna stranka dobila večino, ko smo prišli do tega noznošnih zazmer.

Kaj bi rekli pokojni rodoljubi dr. Bleiweis, Tomaz i. t. d., ko bi sedaj vstali iz grobov?

Utraj so po ljubljanskih voglih jeli načinjali velike ulične table s slovenskimi napismi. Table so v mestnih barvah, z zelenimi rotonvi in s črni napismi na belej polji. Tako dobri Ljubljana v kratkem tudi nekoliko bolj slovensko lice vzlije vsem ugovorom. Utraj so po ljubljanskih voglih jeli načinjali velike ulične table s slovenskimi napismi. Table so v mestnih barvah, z zelenimi rotonvi in s črni napismi na belej polji. Tako dobri Ljubljana v kratkem tudi nekoliko bolj slovensko lice vzlije vsem ugovorom.

V nedeljo je katoliško politično društvo imelo shod na Pristavi pri Tržiču. Vdeležilo se je shoda kakih 2000 ljudij. Poslane povese je na tem shodu govoril o gorenjskih gospodarskih razmerah in kako da bi se dalo pomagati kmetu: blizu v jednakem taktu se je sokač govor gosp. dež. posl. Žitnika. Nasveti niso slabki, ali le zadovoljni smo, kako bi jih bilo moč izvršiti v sedanjih razmerah. Liberalci so odločeno proti osnovi kmetskih domov in proti kmetskim zadruham in ti pa imajo prvo besedo pri koaliciji. Zaradi tega nam ni umiljivo, kako more kdo na jedini strani podpirati koalicijo z njenimi židovsko-liberalnimi tendencami, na drugi strani pa govoriti o agrarnih reformah. Moder politik gotovo vso svojo politiko tako uravnava, da pripravi pot začetnem reformam, ali nekateri slovenski poslanci pa delajo baš narobe. Če se na Gorenjskem govor, kako bi se kmetski pomagalo, na Dunaju podpirajo liberalne nasprotujoči kmetske stanu, s tem se kmetom ne bode nič pomagalo.

Domače in razne novice.

† Dr. Josip Jakopič. — Nemila smrtna kosa je pobrala v tork ob 5. uri zjutraj našega odličnega rojaka gosp. dr. Josipa Jakopiča, moža, ki si je znal pridobiti v goriškem društvu neomejeno spoznavanje brez ozira na narodnost, stan ali političko preteganje. Umrl je v najlepši možki dobi 54 let, močan na duhu in telesu. Lani je bil v vecji družbi v Plavah; po obedu se je podal k S. oči in se je kopal. Ali mrzla voda mu je škodila; takoj po kopelji se je čutil nekaj slabotnega, a domu v Goriču se je vrnal blei in potrl. Oni dan je bil — takoj pravijo — početek njegovi bolezni. Zdravil se je skrbno, a brez uspeha. Letosno poletje se je podal na Stajersko v radinske kopelje, a vrnil se je slabši nego je bil odzel. Njegova bolezen je napredoval nepriljekovito hitro in v tork je izdihnih svojo dušo, spravljeno z Bogom s spletom.

Sijajen pogreb se je vrnil učeraj ob 5½ popoldne izpred pokojnikove hiše v Rastelju st. 9. v cerkev sv. Ignacija na Travnik in od tam na pokopališče v St. Petru. — V kapeli na istem pokopališču se bo darovala sv. maša zadušnica prihodnji četrtek 30. t. m. ob 9. uri zjutraj.

Blagi pokojnik je zapustil udovo, gospo Amalijo Jakopič roj. Schmitz, sina

Ewaldia, ki se uči zdravilstvu na vseuniverzitetu na Dunaju, in ne-loraslo hekerko Gemmo; njegov edino živeči brat gosp. Avgust Jakopič je svetnik deželnemu sodišču v Rovinju, a sestra g. Šenja Marija Jakopič je nadučiteljica v Tržiču.

Pokojni Josip Jakopič ni nikdar zatajil svojega rojstva, natevč ostal je do zadnjega zvest podpornik naših zavodov in narodnih podjetij s stalnimi mesečnimi doneski; a tudi izredno je vselej rad posegel v žep, ako je takoj zahtevala izredna prilika ali potreba. Zato bojo naši narodni zavodi brdki pogrešali njegove rojstnove roke.

V začetku našega narodnega gibanja v Gorici se je tudi osebno udeleževal delovanja in boja za preporod slovenskega naroda v deželi goriski. Bi je tudi marljiv odbornik prvega političkega društva „S. o. e. a.“.

Kakor je bil pokojnik vsestransko prijeljbljen in spoštovan mož, dokazal je trdnočajni veličastni žalni sprevod iz Gorice v St. Peter. Ta dokaz neomejeno spoznavanja in iskrenega sožalja bodi žalostni gospod udovi, sinu, hekerki, bratu in sestri dušno okrepljal v teh toli bričnih trenotkih in pomagal jim, da z udanostjo v Božjo voljo preneso ta hudi udarec v rodilsko njihovo srce in zadovoljnost. Blagemu pokojniku pa mir in pokoj! Bodil mu med namizem hvaločen spomin!

Rojstni dan

in pooblastilo društvu „Sloga“, ali še holje, da bi ne bilo kake zmote pri oddaji pisem, uredništvu „Soče“. Pooblastilo naj podpišeta vselej dve priči. — Rodoljubi na deželi naj pazijo na to, da ne pojdejo glasovi v zgubo!

Našim volilcem. — Volilec veleposlani se uljudno vabijo, da bi prishi prilodnji torek kolikor mogoče zgodaj k volitvi, ki začne ob 9. uri predpoldne. Blžnji naj pridejo celo prej, da se dogovorijo radi volilne komisije in da sprejmejo pooblastila za one, ki ne pridejo osebno k voliti. Zbirališče bo, kakor navadno, v gostilni pri „Zvezdi“ na trgu sv. Antona, med volitvijo tudi v gostilni Petra Birsetik deželne hiše st. 4. — Tudi volilni možje knezkih občin naj se zberejo v ponedeljek že pred napovedano uro in naj se dogovorijo, katere mogoče bodo volili v volilno komisijo. Ako so volilci edini in volilna komisija z vsklikom, si prihranijo s tem mnogo časa. Če pa pride do glasovanja po imenih, treba potpreti. Pri volilni komisiji v velikem posestvu glasujejo tudi pooblaščenci.

O zborovanju učiteljske „Zaveze“ v Gorici je pribabil „Slov. Narod“ obširno poročilo iz Gorice, ki prav laskavo opisuje zborovanje in slavnost. — Iz učiteljskih krogov smo pa prejeli več pisem, počlnih iskrenih čustev za goriske Slovence, ki so »Zavezoti odlično počastili. Tudi o postrežbi v Grand Hotel Sudet so bili vsi jako zadovoljni. Tam se je bilo nastanilo 17 učiteljev s Slajerskega in Kranjskega.

Nadajevalna Šola za obrtnike, katere ustanovni društvo „Sloga“ v Gorici, je moreno razvesila naše obrtnike v Gorici in okolici, da že z dejstvijem počasujejo po njih. Nas jako veseli to zanimanje naših rojakov. Le takó naprej! Ko bo Šola otvorjena, naj se vsak obrtnik neneha vpis, ker koris bo zanj velika za celo življenje. Posebno obrtniško risanje bo verjetno v veliko korist. Tako bo tony izvajana tudi nasel o risarski šoli, ki je bila sprožena preteklo zimo. — „Slov. Narod“ polvaljeno omenja ta korak društva „Sloga“ in pravi, da z ustanovitvijo te sole prehitijo goriske Slovenci celo — narodno Ljubljano. Leskav poklon za nas Gorikan!

Graf Chambord, zadnji Bourbon, posriva, kakor znato, pod cerkvijo na Kostanjevici. Včeraj se je vršila za njim sv. misa za dušnico.

Dobro je začel! — Novi goriski župan dr. Venuti hoče ostanati tudi kot župan do sledenja mož. Zato je začel tudi v uradnih spisih rabiti prepovedano luhonsko skovanko Piedimonte za naso Podgoro. — Ali podgorški župan g. Ant. Klančič je dopis vrnil, res, da je bil poslan na napačen kraj, v Piedimonte namesto v Podgoro. — Ob enem je ta em. V. naznam c. kr. namestništvo v Trst s prosim, naj isto ponudi novega goritskega župana o njegovih dolžnosti.

Solska in učiteljska razstava bo v Gorici o prviki deželne učiteljske konference od 13. do 15. septembra. Čujemo, da razne sole so se dobro in skrbno pripravljale na to razstavo. — Par soj je dalo italijanske liste za označevanje razstavljenega blaga mesta slovenskih. To se je zgodilo po pomoci razpošiljalca. Ti listki so zamenjene pred razstavo s slovenskimi, da ne bo nič mogoče gledalcevega očesa. Prav bi bilo, da bi si zlasti naša ženska mladina ogledala to razstavo, ker njej bo to gotovo najbolj v korist. O prviki horno kaj več poročali o tej razstavi.

Neko drugo razstavo stvarijo prihodnjem nedeljo v Gorici. Slovenec niso bili povabljeni k udeležitvi, zato se je kot taki tudi niso udeležili. Ako je kdo kaj razstavil, je storil to edino le kot obrtnik, ki hoče tudi Lahom pokazati, kaj zna in more. Ali Slovenci kot narod tu nismo zastopani? To smo morali izrečeno neglatati danes, ko se bliza otvorjanje te razstave. — Ker nas pa niso marali videti v tej razstavi zastopani v večjem številu kot narod, zato nas ni treba tankaj niti kot — gledalce, da homo s svojimi dejanjem podpirajo tiste, ki nas zaljivo prezirajo. Zato pozor! Ostanimo doma!

Goriska letka „Eco“ je bila zoper enkrat izredno zanimiva: čitali smo jo s posebnim zanimanjem. Spravila se je namreč na „Sočo“, ki jej je strasno v želodcu. Seveda: „Soča“ ne polni vse tistega zlatega koritec, iz katerega je pridno zobala „Eco“. Pa tudi druge ovire so nastale od strani „Soče“, vendar česar se nasa „Eco“ trese za svoj obstanek. Zato toli narzljena jezica naše laške devišice!

Kaj je nasla pri „Soči“, kar jine ugaja? Čujte: naši članki „L'avita e cultura“ so ji pretresli nedolžne zive! Kar tese se v svoji globokoj užajeni italijanski narodni zavesti, čes. „Soča“ je vsemu italijanskemu narodu položila v uslu v zadnji številki nastete kletvine. To sklepa iz tega, ker člankar govori vedno splošno: „Lah kolne... itd.“. Kakó najljivna je postalata naša deviška letka v Nunski ulici! Prava „zarjavela devišica“! Naš člankar bi moral torej vedno pristavljati besede: nekateri, mnogi itd., da bi se ne mislilo, kakor da vti Lahi brez izjeme kolnejo takó strašno. — No, kaj takega ni potreba, ker to je itak samo po sebi umljivo, namreč, da vti Lahi ne koinejo. Ali pa tudi „Eco“ ne more tajiti, da one kletvine niso izrodek laškega una in sreča. Evo, to je hotel povedati naš člankar, to so povedali

povsem enako mnogi slovenski prijatelji in cerkveni propovedniki pred njim, to je povedal sam Slobomšek.

Zatot naj se „Eco“ le potolaži: italijanskemu narodu nismo naredili nikake krvic! Priznali smo mu prvenstvo in izvirnost v kletvini, kakoršno zaslubi brezpostojno. Da bi pa vti Lahi takó kleli, tega ne trdim. — Da bi pa mi ne smeli svariti našega ljudstva pred izrodkami take kulture, tega si ne bomo dali braniti od nikogar, tudi od „Eco“ ne! — Ako smo našeli nekoj toli ostudna bogoklestva, nismo nikogar pohujali, pač pa gojovo vzbudili stud do takih izrodkov laskega uma in sreči. S tem smo gotovo le koristili našavnosti svojih čitateljev. In to je bil naš-namen!

Nemške izkaznice je izdalo namestništvo za volitev slovenskega deželnega poslanca na Goriškem, torej v deželi, kjer nenečina ti deželni jezik. Kdo v, ali tudi v Furlaniji dobivajo nemške izkaznice? Radovanti smo! — Vrhnu tega so pa popačena vsa imena slovenskih krajev. Za Boje rabi Pellezo, za Lokev Gornjane itd. — Pa hodišno Slovenci zadovoljni s sedanjim političko upravo na Primorskem!!

Častno občanstvo. — Starašinstvo v Kobaridu je imenovalo s soglasnim sklepom v seji 18. avgusta preblagorodnega gospoda Antonia viteza Klobodiča pl. Sabladorškega, c. kr. deželnega selskega nadzornika, s svojim častnim občanom.

S tem imenovanjem je starašinstvo počastilo moža, ki se je od nekdaj živo zamiral za Blagor in napredek našega prijaznega Kobarida in po svojih močeh tudi pripomagal, da je Kobarid zares in veliko napredoval v marsikakem pogledu. Gosp. vitez Klobodič je v svoji mladosti živel v Kobaridu in po svoji velespostovani gospoj soprigi iz zmanj kobaridske rodbine Pagliaruzzi je v njem je Kobarid postal drugi rojstni kraj. Povsem naravnin lepo je torej, da je Kobarid počastil tega zaslужnega rojaka z najverjutnejšim priznanjem, katero more dati kakša občina; poleg njega je počastil pa tudi sebe, ker je pokazal s tem, da zna ceniti svoje zaslужne prijatelje.

Vsi so jednak! — Tržaški konservativni dnevnik »Il Popolo« hoče tisti v Testu krščansko politiko, kar je tako potrebno in hyalevrečno. Ali tudi nam Slovencem rad zasoli kako zaušnico, ako more. — Takó znamo tudi v tem listu vse take lahonske novoskovantke, ki nas Slovence žalijo. V listu od nedelje citamo Piedimonte za naso Podgoro. — Tudi Rusijo ima ta list močno v zehadu. V tem temu se torej v ničemur ne boj od židovsko-liberalnih tovarisev.

Trtna ū. — Ta strahovita umičevalka vinogradov se polagonoma, a stanovitno širi po gornji Vipavski dolini. Zasedli so je že v Velikih Zabridjih. Okrajno glavarstvo je razglasilo vso svetokrižko občino kot okuženo, da se od tamkaj ne smejo izvajati trdne mladike. Pozor!

Košarska Šola na Zagl. — Goriska trgovinska in obrtniška zbornica je dovolila v seji 14. t. m. imenovani soli 150 gld. letne podpore. Uradno poročilo zatrjuje, da zbornica je s tem čimou dokazala svojo nepristranost v skrbi za obrtništvo v vsej deželi brez razlike na narodnost! Lepe besede! Naj bi jih v ednou sledila tudi dejanja!

Naše železnice. — Na volinih shodil je pojasnil poslanec dr. Gregorčič, kakó stoji uprašanje o železnici iz Gorice do Sv. Lucije in tam v Bohinj ter daleč proti severju na Koroško. Te dni se je bavil z isto železnicu tudi Neves W. Tagblatt*, ki je dejal, da vse podrobni načrti za to progo bodo dozgodljivo prihodnje leto: za turško železnicu so načrti že izdelani. Nekaj bo! Da bi se le kmalu kaj zgodilo po dolgem času tudi za našo deželo!

Popravljeni Imenik volilcev veleposlanih za deželni zbor goriski je objavil uradni list za Primorsko dne 16. t. m. Stevilo volilcev je naraslo vsekodaj vseh reklamacij na 305. K volilcem, katerih imena smo že naznani, sprejeti so se slediči: župnijski beneficij v Benčah, Kovar, Iznac v Ajdovščini, Erzetič Anton v Kožbani, Pinjatar Janez v Černičah, Stepančič Franč v Temnici in Stubelj Filip v Smarijah. Torej zoper šest novih slovenskih veleposlancev. To je pač veselo znamenje! Od zadnjih volitev l. 1841. imamo Slovenci kakih 30 veleposlancev več.

Matej Cigale, kateremu se odkrije v nedeljo 26. t. m. v Grnem Vrhu med Vipavo spomenik in spominska plošča, imi prav mnogo zaslug za naš narodni napredok. Kot urednik »Slovenije« je l. 1848. in 1849. bival Slovenec k narodni zavesti in k narodnemu delu. Kot urednik državnega zakonika* nam je v teku 40 let ustvaril vso pravniško imenstvo (terminologijo); z Wolfom nemško-slovenskim slovarjem nam je ponosil naš besedni zaklad, z drugimi spisi pa je cistil in likal našo maternino. Po tem svojemu mnogovrstnemu delovanju gotovo zaslži, da ga slavi omikan slovensko občinstvo. Nedvombeno se slavnosti udeleži mnogo rodoljubov zlasti iz Vipavske doline. Dostavljamo še, da je od l. 1833. do 1841. bival M. Cigale v Gorici kot dijak latinskih in tedanjih modroznanskih šol, l. 1847. in nekaj časa še l. 1848. pa kot uradnik pri mestnem in deželnem sodišču. Iz Gorice je dopisoval »Novicam« in poslovenil je

tedaj tudi »občinski ustav« za slovenske občine primorske. — Večnaja mu pamjam!

V Idriji se je veličastvo vršila slavnost desetletnega »Delavskega bralnega društva«. Slavnostij se je udeležila tudi Čitalnica iz Cerkna z novo zastavo; njen mešani zbor je nastopal dvakrat in žel obilo pohvale. — Združeni čitalniki in društveni pevci so izborni izvršili svojo nalogu; občinstvo je posebno odlikovalo pevovodjo g. Pavšiča. — Došlo je osem brzjavnih in več pismenih pozdravor.

Tiskovine za cerkvene urade in županstva na pravličnem in trpežnem papirju priporoča naša tiskarna. — Trgovcem priporočamo svoje zalogo zavitkov in trgovskega papirja. — Svoje prijatelje prosimo, da nas podpirajo v naših podjetjih, kajti vsak začetek je težak.

Kažipot izide tudi za prihodnjo leto. Ako bo le mogoče, sprejmemmo vanj vse potrebne podatke tudi iz logaškega, radičijskega in kranjskega okraja na Kranjskem, ki se dotikajo naše dežele. Takó bo ta knjiga toliko večnosti v vsakem pogledu. Cena ostane stará. — Kdor želi v njem kaj oglašiti, naj nam to čim prej naznani.

Slovenska knjižnica. — Jutri izide 21. snopič; obsegal bo novelo »Carovnica« iz srbske in povestico »Tri smrti« grofa Leva Tolstega. — Povest »Zaobljuba« je močno ugajala, da je skoraj že vse razprodana. — Prvi snopič je že povsem posel.

Na Ljivku dobé tri nove zvonove, katere izdeluje zvonar Šašmaša v Ljubljani.

Denar so zložili občinjarji; nekateri se doslej še niso zmisili na to cerkveno potrebo. Ali kdor se ni nihes dal, se gojovo se domisli na svojo dolžnost, ker zvonovi bodo pač za vse enako. — Misel o novih zvonovih je sprožil in izvršil vikarji pred. gosp. Andrej Mesar.

Furlanski hotelli. — Znamo je furlanska mizerija, kar se tiče gostilnic in posrežne, a kaj takega, kar nam je pripovedal neki naš meščan, pa nismo pričakovali. Pretekli teden je prišel točno o poldne v Tržič; lačen je bil, seveda. Stopi v hotel (tako je zapisano od zunaj) in naroči obed. Ali gojodar pravi, da nimajo nicensa. Po dolgem uživanju, kaj čejo naredili s tem lačenom, mu obljubijo, pritrgrati vsak nekajko od svojega obeda, da tudi on nekaj dobi. Dobil je res, ali prav malo in se to slabio. Taki so hoteli v Furlaniji!

Nevaren tat, o katerem smo govorili predzadnjem, je že pod ključem. Redarstvo je doznało, da ta tat, neki Alojzij Snidersig, ki je bil že večkrat zaprl radi latvino, se vzdržuje po dnevi na podgorški in ločniški strani, od koder prihaja v mesto po železniškem mostu. Redarstvo je pazilo na ta most. Nekega dne pride že okoli 3. popoldne čez most. Tam je stal redar g. Kumanar v civilni obliki; ali ko se g. K. približa Snidersigu, se ta spusti v tek proti Sovodnjam, a Kumanar za njim. Tankaj so mu pristigli pot kmetje, ki so takoj ugatili, čemu te dve osobe tečete druga za drugo. Takoj potem sta se pripeljala dva druga redarja v Sovodnje; preiskali so tatū in našli pri njem malo žensko uro.

Vabilo k veselici katero priredi »Katol. delalsko društvo« v Mirni, v nedeljo dne 26. avgusta 1894., na šolskem dvorišču. Sprejet: 1. »Avstrija moja«; 2. Predsednikov pozdrav. 3. »Pozdrav«; mesec: zbor: Dr. B. Ipavec. 4. S. Gregorčič, »Oljki«; deklamacija. 5. »Slovenska pesen«; mesec zbor; II. Volarje. 6. »Dva gospoda pa jeden sluga« burka s petjem v enem dejanju. 7. »Nočni stražarji«; možki zbor; Iv. pl. Zaje. 8. »Blaznica v prvem nadstropju«; vesela igra v enem dejanju. 9. »Sta cutiš«; možki zbor; Dr. Jenko. 10. »Županski kandidat«; saljivi prizor. 11. »Božiči«; mesec zbor; II. Volarje. 12. »Na straži« možki zbor; Iv. pl. Zaje. Začetek točno ob polu 6. ure zvečer. Vstopnina za vneče 20 kr.; sedež 10 kr. K obilni udeležbi uljudno vabi.

ODBOR.

Iz Tolmina — »Prihodnjo nedeljo 26. t. m. priredi naše »Rokodelsko bralno društvo« izlet v Kobarid. Izleta se udeležita tudi pevski in tamburaški zbor. Za slušaj slabega vremena, bo izlet nedeljo pozneje*.

Z deželi: — V sredo ob 11. uri zvečer sva prisla dva Slovence v kavarno »Nazionale« v Gospodki ulici v Gorici. Kar naškrat se jima pridruži par Goricanov — zdi se mesarjev — in jeden njih zgrabi enega Slovence za vrat. Komaj sta srečno usklj. da da ni bilo pretepa*.

Iz Tolmin: Tominsko učiteljsko društvo bode zberevalo v Tominu dan 5. sept. t. l. ob 4. uri popoldne. Dnevnih red kot v pravilih dne 6. sept. zjutraj pred začetkom okrajne učiteljske konference bude sv. masa zadušnica po ranjkih tovarisih Plesničarju in Kogoju. Potreben dopust naj si blagovale priskrbeti gg. učitelji-če pri svojih voditeljih, ti pa pri krajnih šol svetih. K polnoštevni udeležbi uljudno vabi

Političke vesti. — Ministerski svet je sklenil, da se se ne odpravi izjemno stanje v Pragi. To českega naroda pač ne uniči!

— Permanentni odsek državnega zabora za civilni pravni red je sklican na 17. sept.

— Na Koroškem izgubé nemški nacionalci jeden mandat; izvoljen bo s pomočjo

Slovencev nemški konservative Peiller v Rennwegu. Ali bo hvaležen Slovencem za izvolitev?

— 19. t. m. so razkrili v Pragi spominsko ploščo slovečnemu politiku dr. Trojani, ki je umrl pred par leti. Slavnostni govor je imel dr. Edv. Gregr, ki je naglašal, da se Čehi morajo držati Trojanovih načel in delovati za prosveto, napredek in demokracijo.

— V soboto je bil pri ruskem carju dvorni obed. Car je napil na zdravje našem presv. cesarju Francu Jožefu.

— V Berolini so zasledili nevarno in veliko družbo anarhistov.

— Na Bolgarskem so se vršile v nedeljo volitve v okrajne zastope. Povsed so zmagali pristaši narodne, zdaj vladne stranke. Stambuloveci so torej propadli. Takó je na svetu: danes zgoraj, jutri spodaj.

— Vladna »Agenzia italiana« javlja, da se se Italija in Francija zadnji čas nekako približali

Zahvala.

Za dokaze odkritosrčnega sočutja, ki se nam je skazovalo od vseh strani med boleznijo in ob smrti našega nepozabnega, srčno ljubljenega gospoda.

dr. Jos. Jakopić-a,
odvetnika v Gorici,

kakor tudi za ogromno vdeležbo pri pogrebnem sprevodu ter darovanjem mnogočetvih vencev izrekamo tem potom svojo najglobokejšo zahvalo.

V Gorici, 24. avgusta 1894.

Zahvali ostali.

Hiša na prodaj v Tolminu

bližu sodnije, pošte in cerkve. Obseg dve stanovanji veliko dvorišče z vinsko trto, velik vrt s sadnim drevojem, novo podzemeljsko klet; — krasen razgled proti Soči, Volčam in po ostali okolici. Proda se po nizki ceni. Zadnjí kup se izvá pri lastnici gospej Teréziji Hvala iz Kajire, sedaj na letovišču v Tolminu.

Štev. 249
Op.

Razglas.

Naznanja se, da
javna dražba

zastavil II. četrletka t. j. mesecev
aprila, maja in junija 1893. začne
v ponedeljek, dan 10. septembra 1894.
ter se bo nadaljevala naslednje četrte in
ponedeljke.

Od ravnateljstva zastavljavne
in ž njo združene hranilnice.

V Gorici, dne 8. avgusta 1894.

Namizni raki

najzborniše plemenite vrste, vsak dan napoljeni in v poštih koških franko s povzetjem
razposiljani pod jamstvom,
da pridejo živi na mesto.

110 Suppen	po 275 gld.
80 Mittel Tafel	, 325 ,
60 Riesen z debelima	
kleščama	, 4— ,
40 Solo - Riesen	, 5— ,
32 Hoch - Solo - Riesen,	
čudovite živali,	, 6— ,

F. Schapira,
Krebse - Export in Stanislav N. 572.

Najslastnejša in najzdravejša pijaca
v poletni dobi je koncentrovana

sirup Tamarindov

poseben izdelek lekarne

Cristofolitti v Gorici.

Cena steklenici 40 kr.

Svojo veliko zalogu olja iz oliv

priporoča

Enrico qm. Carlo Gortan,
Via Caserma 4, Trst [naspr. pivarni Pilsen]

Izdajatelj in odgovorni urednik A. Gabršček.

Za porabo sadja.

Stiskalnice za sadje in grozdje

najnovejše sestave. Izvirni izdelki s trajno delujočim pritiskalom in z ravnalom tlacične sile.

Največja sposobljenost za delo in 20 odstotkov veča nego pri drugih stiskalnicah je zajamčena.

Mlini za sadje in grozdje.

stroji za grozdje rebljati.

Popolne moštarne, stoječe in vozne.

Sušilnice za sadje in zelenjad.

Najnovejše samodeljuče patentovane trdne skropilnice „Syphonia“ izdeluje kakor posebnost:

P. h. Mayfart & C. o.

c. in kr. izkl. priv.

tovarna kmetijskih strojev, Ilvarna in fužina na par
na Dunaji, II., Taborstrasse 76.

Genke in priznana pisma zastoj. — Zastopniki in prekupci se izčijo.

Pred nakupom ponarejenih strojev se svari.

6 gld. 6

Senzačijo

delajo najnovejše

originalne goldin-remontoir žepne ure iz Genfa

Te ure so takó krasne in elegantne izdelave, da jih celo izvedenci ne morejo razločevati od zlatih. Krasno cilezirani pokrov estanejo vselej enaki in daje se za točnost triletno pismo zagotovilo.

Cena za kos 6 gld.

Prave goldin zlate verižice z varnostno zapomo vrste Sport-Marquis ali Panzer-Facon za kos 1 gld 50 kr.

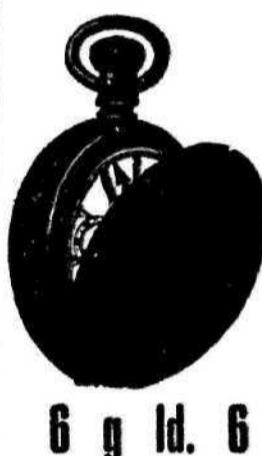
K vsaki urli brezplačno ohranie.

Goldin ure so zaradi svoje točnosti v rabi skoraj že pri večini uradnikov avstro-ošterskih železnic. Dobivajo se edino le pri osrednjih zalogi.

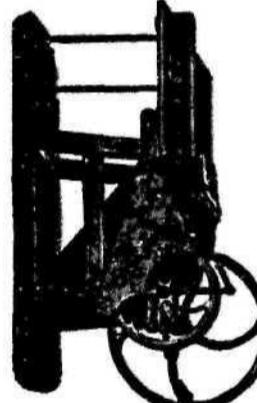
Alfred Fischer, Dunaj, I., Adlergasse, 12.

Ponujajo se po povzetju ali proti plačlu naprej.

Svari se pred ponarejenimi, ki soceneje in nič vredne.

6 gld. 6

Vsi stroji za poljedelstv.

Posebnosti

treba naročati le pri tvrki Ig. Heller. Stiskalnice za seno, slame in za ukladjanje raznih vrst. Hidratične stiskalnice. Diferencialne vinske stiskalnice. Nove skropilke proti peronospori, način Vermorel. Samostojne skropilke proti peronospori v bakru z zračno tlacičko.

Novi sadni mlini in sadne stiskalnice.

Aparati za parjenje krme, za varno kuhanje, za trditev grođja, za sušenje sadja in zelenjadi, za robenje tursice: trieri, mlatičnice, rezalnice, mlini za debelo moko itd.

Lito železo suzovo ali pripravljeno k vsem strojem po najnižjih cenah in najugodnejših pogojih.

Pošilja izdelke pod jamstvom in na poskušnjo

IG. HELLER, Dunaj

22 Praterstrasse St. 49.

Svari se pred kupovanjem ponarejil.

Svetovno blago — V vseh deželah sijajnim uspehom vpeljano

K SARGOV
Pripoznamo neogibno potrebno
zobno čistilo

KALODONT

(Od zdravstvenih oblasti preiskane)

Jako praktično na potovanju. Blagodišeče - hladilno. Dobi se povsod.

Vsek v dež je najvažnejše za naše zdravje prebavljanje: ampak mnogo premašo gleda se na to, da so za to neizogibni dobri zobje. Ne daje dovolj živo in dovoljkrat ponavljati starrek: "Dobro prevezeno je na pol prebavljeno". Drvni zobozdravnik cesarski svetnik E. Thomas na Dunaju prof. dr. Koch in drugi znanstveni veljaki, naposlед, dr. H. D. Miller, profesor na zobozdravniškem zavodu v Berlino v svojem spisu: "Mi kroorganizmi ustne dupline" Lipsja 1892 so dokazovalno izpravili, da se v vlaži v gorkej ustni duplini neprestano in neverjetnem številu snujejo strupene snovi ter da se iz teh izvirajoče, čestokrat tako nevarne bolezni dajo prečitati z vestnim in rednim umiranjem ust. Tesna zveza med "pokazenim slabim ustom" in "pokazenim želodejem" se je dolocila še le po teh novih natančnih preiskavah. — Sama voda pa teh strupenih snovij ne odpiravi. To se doseže le z uporabo - in sicer najbolje zjutraj - in na večer antisepsično delujočega skrbnja pripravljenega in skušenega sredstva za čiščenje zobj, kakor se predlaguje na splošno priznani način "Sadg-ov Kalodont", česar vedno rastoča, sedaj vše na milijone narasla sporaba najsajeve svedoci - prica - za veljavo tega sredstva. — Rousseau je rekel: "Ženska z lepimi zobjami ni nikdar grda". Toda ne le lepota in močnost smejajočih se ust, dosežemo s takim varstvom zobj, ampak zagotovimo si tudi kar je važnejše, namreč zdravje do pozne starosti, otrdila rečenega, pripoznavanja i pismena naročila in najvišjih krogov prileže vsakemu kosu.

Varujte se v zavitku sličnih, le za prevaro narejenih, brezcenih ponaredb (posnemb).